

VASPITANJE I OBRAZOVANJE

časopis za pedagošku teoriju i praksu
Godina XLIX, godišnji broj 1, 2024
UDK – 37, ISSN 0350 – 1094

REDAKCIJA

Mr Radule Novović, glavni urednik
Zavoda za udžbenike i nastavna sredstva
Ana Lj. Bojović, odgovorni urednik
Prof. dr Predrag Miranović, član
Prof. dr Tatjana Novović, član
Radovan Damjanović, član

LEKTURA I KOREKTURA

Mirosava Bojović

PREVODILAC

Mr Radoslav Milošević Atos

GRAFIČKO OBLIKOVANJE

Studio ZUNS

KORICE

Slobodan Vukićević

IZDAVAČ

Zavod za udžbenike i nastavna sredstva
Podgorica. Prvi broj časopisa
„Vaspitanje i obrazovanje“
izašao je 1975. godine.
Izlazi tromjesečno
Tiraž 600
Rukopisi se ne vraćaju.

ŠTAMPA

Štamparija Ostojić d.o.o. Podgorica

EDUCATION

magazine for pedagogic theory and practice
Year XLIX, Annual No. 1, 2024
UDK – 37, ISSN 0350 – 1094

EDITORIAL BOARD

Mr Radule Novović, Editor in chief Institute
for textbook publishing and teaching aids
Ana Lj. Bojović, Editor in charge
Prof. dr Predrag Miranović, Member
Prof. dr Tatjana Novović, Member
Radovan Damjanović, Member

LANGUAGE EDITOR AND PROOFREADER

Mirosava Bojović

TRANSLATOR

Mr Radoslav Milošević Atos

GRAPHIC DESIGN

Studio ZUNS

COVERS

Slobodan Vukićević

PUBLISHER

Institute for textbook publishing and
teaching aids
Podgorica. The „Education“ Magazine,
first published in 1975
Published quarterly
Number of copies 600
Manuscripts are not returned

PRINTING

Štamparija Ostojić d.o.o. Podgorica

VASPITANJE I OBRAZOVANJE

ČASOPIS ZA PEDAGOŠKU TEORIJU I PRAKSU

1

Podgorica, 2024.

Uredništvo i administracija:

VASPITANJE I OBRAZOVANJE

Zavod za udžbenike i nastavna sredstva, Novaka Miloševa 36, Podgorica

Telefon: 00 382 67 566 933

E-mail: vaspitanjeibrazovanje@zuns.me

ana.bojovic@zuns.me

Web: <http://www.zuns.me/vaspitanjeibrazovanje>**Godišnja pretplata:**

- za studente 5.00 €

- za pojedince 10.00 €

- za ustanove 15.00 €

- za inostranstvo 20.00 €

Iznos pretplate za veći broj primalaca od 5 (pet) umanjuje se za 20%

Pretplata se uplaćuje na žiro račun: 510-267-15

Zavod za udžbenike i nastavna sredstva – Podgorica

* * *

Glavni urednici:

Radivoje Šuković (1975–1978);

Stevan Kostić (1979–1983);

Miloš Starovlah (1983–1991);

Dr Božidar Šekularac (1992–1996);

Krstó Leković (1997–1998);

Dr Pavle Gazivoda (1999–2007);

Radovan Damjanović (2007–2015);

Radule Novović (2015–...)

Odgovorni urednici:

Natalija Sokolović (1977–1978);

Borivoje Četković (1979–1998);

Dr Božidar Šekularac (1999–2015);

Radovan Damjanović (2015–2020);

Ana Lj. Bojović (2020–...)

SADRŽAJ
CONTENTS
1 | 2024

S A D R Ź A J

ČLANCI (naučni, istraživački, pregledni, stručni radovi)

Zoran JOBOVIĆ

**ВАСПИТАЊЕ И ОБРАЗОВАЊЕ ИЗ НЕДЕМОКРАТСКИХ
ПОЛИТИЧКИХ РЕЖИМА И ДЕМОКРАТСКОГ ПОЛИТИЧКОГ РЕЖИМА..... 13**

Zorica MINIĆ

Irena MARKOVIĆ

Danijela PETOVIĆ PERIŠIĆ

Radomir BOŽOVIĆ

NASILJE NAD NASTAVNICIMA

Nasilje koje sprovode kolege/koleginice (III dio)..... **37**

Zoran LALOVIĆ

POLOŽAJ SAVREMENOG UDŽBENIKA U NASTAVI..... 47

Milica VUŠUROVIĆ

Danka VUKČEVIĆ

Dragica VUKČEVIĆ

OCJENJIVANJE U NASTAVI BIOLOGIJE U OSNOVNIM ŠKOLAMA

Kriterijumi, metode, tehnike i planiranje ocjenjivanja (II dio)..... **59**

Ana VUKOBRAT

Srbislava PAVLOV

PRIMJENA KONCEPTA INDIVIDUALIZACIJE U RADU VASPITAČA

SA DAROVITIM PREDŠKOLCIMA 79

Ana GAŠIĆ SAMARDŽIĆ

POVODOM JUBILEJA – DVIJE STOTINE GODINE ROĐENJA S. M.

LJUBIŠE – MJESTO U CRNOGORSKOJ FILOLOGIJI 97

Vojka DELIBAŠIĆ

MJESTO SUMATRAIZMA MILOŠA CRNJANSKOG U POETICI AVANGARDE..... 111

NASTAVNO-VASPITNI RAD

Jovana KONČAR

ULOGA I ZNAČAJ NASTAVNIKA U IZVOĐENJU

INDIVIDUALIZOVANE NASTAVE PRIRODE I DRUŠTVA..... 129

Enida NURKOVIĆ AVDIĆ

Emir AVDIĆ

PRIMJENA NASTAVNIH IGARA U PROCESU IZUČAVANJA JEZIKA..... 141

ESEJI, PREGLEDI, PRIKAZI

Anka VUČINIĆ GUJIĆ
O ROMANU MOĆ TIŠINE DEJANA VUKOVIĆA..... 157

Sofija KALEZIĆ
O MONOGRAFIJI DRAGANE KRŠENKOVIĆ-BRKOVIĆ FRAGMENTI..... 161

IN MEMORIAM

Irena IVANOVIĆ
DESANKA RATKOVIĆ
(1935–2024)..... 171

Jovanka VUKANOVIĆ
BLAGOJE VUJISIĆ
(1948–2023)..... 173

Radovan DAMJANOVIĆ
SJEĆANJA 175

C O N T E N T S

ARTICLES (scientific, research, reviews, professional papers)

Zoran JOVOVIĆ

**EDUCATION IN UNDEMOCRATIC POLITICAL REGIMES
VS DEMOCRATIC POLITICAL REGIMES 13**

Zorica MINIĆ

Irena MARKOVIĆ

Danijela PETOVIĆ PERIŠIĆ

Radomir BOŽOVIĆ

VIOLENCE AGAINST TEACHERS

Teachers experiencing violence from their colleagues (3rd Part)..... **37**

Zoran LALOVIĆ

POSITION OF MODERN TEXTBOOK IN TEACHING..... 47

Milica VUŠUROVIĆ

Danka VUKČEVIĆ

Dragica VUKČEVIĆ

GRADING IN BIOLOGY TEACHING IN PRIMARY SCHOOL

Criteria, methods, techniques and planning of grading (2nd Part) **59**

Ana VUKOBRAT

Srbislava PAVLOV

**APPLICATION OF THE CONCEPT OF INDIVIDUALIZATION
IN THE WORK OF PRESCHOOL TEACHERS**

WITH GIFTED PRESCHOOLERS 79

Ana GAŠIĆ SAMARDŽIĆ

**200-YEAR ANNIVERSARY OF S. M. LJUBIŠA'S BIRTH – TAKES A NOTED
PLACE IN MONTENEGRIN PHILOLOGY 97**

Vojka DELIBAŠIĆ

SUMATRAISM OF MILOŠ CRNJANSKI

IN THE POETICS OF THE AVANT-GARDE..... 111

TEACHING AND EDUCATIONAL WORK

Jovana KONČAR

**THE ROLE AND IMPORTANCE OF THE TEACHER IN THE
INDIVIDUALIZED TEACHING OF NATURE AND SOCIETY 129**

Enida NURKOVIĆ AVDIĆ

Emir AVDIĆ
THE USE OF GAMES IN LANGUAGE TEACHING 141

ESSAYS, REVIEWS

Anka VUČINIĆ GUJIĆ
NOVEL *THE POWER OF SILENCE* WRITTEN BY DEJAN VUKOVIĆ 157

Sofija KALEZIĆ
MONOGRAPH OF DRAGANA KRŠENKOVIĆ-BRKOVIĆ *FRAGMENTS* 161

IN MEMORIAM

Irena IVANOVIĆ
DESANKA RATKOVIĆ
(1935–2024) 171

Jovanka VUKANOVIĆ
BLAGOJE VUJISIĆ
(1948–2023) 173

Radovan DAMJANOVIĆ
MEMORIES 175